

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

20. februar 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 188 (Alm. del) af 13. januar 2017 stillet efter ønske fra Pelle Dragsted (EL)

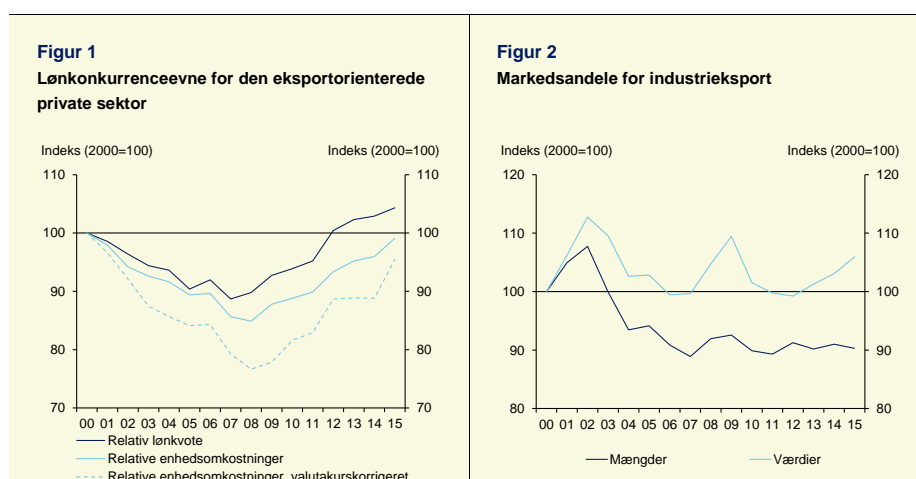
Spørgsmål

Ministeren bedes for perioden 2000-2016 år for år redegøre for udviklingen i den danske priskonkurrenceevne og relative lønkvote i forhold til udlandet, samt for udviklingen i såvel den faktiske eksport som i eksportmarkedsandelen år for år i samme periode. Ministeren bedes i forlængelse heraf begrunde belægget for antagelsen om en eksportpris-elasticitet på -5.

Svar

Op gennem 00'erne og frem mod finanskrisen blev lønkonkurrenceevnen (både målt ved den relative lønkvote og de relative enhedslønomkostninger) forværret som følge af relativt høje lønstigningstakter og en svag produktivitetsudvikling, *jf. figur 1.*

Under tilbageslaget i forbindelse med finanskrisen og den efterfølgende lavkonjunktur er lønkonkurrencen gradvist forbedret igen, herunder som følge af af-dæmpede lønstigningstakter i Danmark i forhold til udlandet.

Anm.: Se *Økonomisk Redegørelse, December 2016* for beregningstekniske detaljer vedrørende opgørelsen af den relative lønkvote, relative enhedslønomkostninger, den eksportorienterede private sektor og markedsandele.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Opgjort i mængder faldt Danmarks markedsandele frem mod finanskrisen konsistent med forværringen af lønkonkurrenceevnen. Herefter har de reale markedsandele været omtrent konstante trods forbedring af lønkonkurrenceevnen, *jf. figur 2*. Som følge af en relativt fordelagtig prisudvikling har de nominelle markedsandele udviklet sig mere gunstigt.

Bevægelserne i konkurrenceevnen og eksportmarkedsandelene kan ikke umiddelbart bruges til hverken at begrunde eller afvise brugen af forhøjede eksportpriselasticiteter i bestemte anvendelser af ADAM-modellen (nemlig ved tilpasning til permanente stød til produktionspotentialen).

Udviklingen i konkurrenceevnen og eksportmarkedsandelene i en given periode vil generelt afspejle en lang række af både midlertidige og permanente stød til dansk og udenlandsk økonomi.

Blandt de midlertidige stød, som har haft betydning i perioden, kan nævnes udsving i valutakurserne mellem euroen (og dermed den danske krone) i forhold til andre valutaer samt forskelle i konjunkturcyklen mellem Danmark og andre lande henover perioden. Finansministeriet anvender *ikke* forhøjede priselasticiteter i disse sammenhænge.

De forhøjede priselasticiteter anvendes alene ved beregninger af virkningerne af permanente stød.

I øvrigt bemærkes, at fortolkninger af bevægelser i priskonkurrenceevnen og markedsandelene over tid skal tage højde for virkningen af en række trendmæssige forhold. Et eksempel er tendensen til, at dansk industri er relativt mere specialiseret i sektorer, hvor prisudviklingen er forholdsvist gunstig, mens mængdefremgangen er forholdsvist moderat (fx produktion af medicin eller møbler sammenlignet med nogle landes specialisering i IT-produktion, hvor produktionen ofte vokser kraftigt mens priserne falder). Dette medfører isoleret set en tendens til, at de danske relative eksportpriser stiger over tid, men uden at dette er udtryk for et reelt tab af konkurrenceevne eller eksportindtægter i løbende priser.

Et andet eksempel er, at udviklingen i markedsandelene også afhænger af udviklingen i og sammensætningen af verdenshandlen. Igennem de senere år er en række vækstøkonomier (fx BRIK-landene) i stigende grad blevet integreret i verdenshandelen. Disse lande er kendetegnet ved høj vækst og en kraftig udvidelse af deres produktionskapacitet. Når disse øger deres deltagelse i den globale samhandel vil de lande, som i forvejen handler med hinanden, alt andet lige stå for en mindre del af handlen, dvs. opleve tab af markedsandele, uden at det er udtryk for en forværring af danske virksomheders konkurrenceevne.¹

¹ Se fx *Finansredøgørelse 2014*, kapitel 4.

Ved vurderinger af permanente stød, såsom en udvidelse af arbejdsstyrken, har Finansministeriet anvendt en tilpasset version af ADAM-modellen, hvor priselasticiteterne i udenrigshandelen er opskaleret med en faktor $2\frac{1}{2}$. Se fx *Finansredegørelse 2014, kapitel 5C* og *Svar på Finansudvalgets spørgsmål 456 (Alm. del), 2016* for yderligere uddybning.

Et yderligere eksempel på, at der kan være forskel på eksportens reaktion på midlertidige og permanente stød, er følgende. En dansk virksomhed, der eksporterer til fx Storbritannien, kan ved midlertidige udsving i kursen for det engelske pund være utilbøjelig til at ændre afsætningsprisen til dens britiske kunder løbende af hensyn til dens fremtidige position på markedet, når valutakursen igen retter sig. Virksomheden vil da absorbere en del af valutakursfluktuationerne i dens indtjeningsmargin, mens dens afsætning påvirkes i begrænset omfang (da prisen for den engelske slutkunde er mere eller mindre uændret). Men hvis pundkursen falder permanent, vil den danske virksomhed fra start være tvunget til at indrette sig på de nye markedsforhold og derfor sætte prisen mere op (eller evt. ophøre med at eksportere til Storbritannien). Dermed vil eksporten reagere mere (også på kortere sigt) ved et permanent stød end ved midlertidige fluktuationer.

Danmarks Statistik (som står for udviklingen og vedligeholdelsen af ADAM-modellen) angiver på deres hjemmeside, at der fx i forbindelse med permanente udvidelser af arbejdsudbuddet kan være effekter, som ADAM ikke tager højde for, og som kan betyde, at de estimerede elasticiteter undervurderer eksportens reaktion ved sådanne stød, se *Svar på Finansudvalgets spørgsmål 187 (Alm. del)*.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister